

La beguda

Un verb com «beure», amb un significat tan elemental, encapçala una nombrosíssima família de mots, alguns d'ells derivats directament del mateix verb i d'altres obtinguts per conductes diversos. Tothom els pot trobar degudament ordenats alfabèticament als nostres repertoris lexicogràfics; cal tenir present, únicament, si hom els hi vol trobar, que la «u» de «beure», contràriament al castellà, quan esdevé una consonant, d'acord amb una norma general, és una «v» i no una «b», i que alguns mots d'aquesta família han estat formats amb diversos prefixos. N'hi ha alguns, però, d'aquests mots, així com de les seves formes concurrents, que mereixen d'ésser posats en relleu, tant més que, sense el benefici del dubte, no tothom se sent inclinat a confirmar amb una consulta al diccionari la bondat dels termes que usa habitualment.

La forma més normal i més genèrica per a designar qualsevol líquid que es beu — ordinàriament amb exclusió de l'aigua clara; específica el Diccionari Fabra — és «beguda», substantivació del femení del participi passat de «beure». Aquest nom designa també el vici de beure — és a dir, de beure amb excés begudes alcohòliques —, així com, curiosament, una lleugera collació que fan entre àpat i àpat els treballadors del camp, usat en la locució verbal «fer beguda», vivíssima a pagès. Al costat de «beguda» hi ha també el mot «bevenda», amb el mateix valor de «qualsevol cosa que es veu», que Coromines

indica que és avui usual a Olot, l'Empordà i Menorca, però que en general és un mot més aviat literari.

Un derivat de «beure» que designa també certes begudes és «beuratge». Sembla que no tothom coneix aquesta forma, i així n'hi ha molts que se serveixen de les formes «bre-yatge» o «breatge», degudes clarament a la influència del castellà, que posseeix la forma «brebaje», que és un préstec del francès. No hi ha dubte que caldria prescindir d'aquestes formes, posseïnt com posseïm la forma pròpia i tradicional «beuratge», que tant significa «poció», és a dir, «beguda medicinal», com «beguda desagradable».

Al costat de «brebaje» el castellà posseeix el derivat més genuí «bebedizo», que com a substantiu designa un beuratge màgic, especialment aquell al qual s'atribueix la propietat d'inspirar un amor apassionat envers la persona que l'ha preparat o donat a beure, pràctica, segons que ens informen, encara vigent. Els nostres diccionaris d'equivalències no semblen haver trobat el mot català que té aquest significat i proposen «pócima», «beuratge», «beguda», «mala beguda» (Moll, també, «maiboci» i «metzines»). I hi ha, però, el mot «filtre», tradicionalment usat amb aquest sentit, cosa que confirma la segona definició que en dona el Fabra: «Beuratge màgic, esp. el que se suposava que inspirava l'amor».